

риж и двама в Буенос Айрес, всички в текстилния бранш. Ясно е, че при такава всеобхватна дейност, аз като глава на семейството, имах малко време за странични занимания. (...) После настъпиха тежките години - 1941 г. с окупацията на България от немците и извънредните закони за евреите. Междувременно решихме да изпратим още един от братята ми в Аржентина; и без да може да се предвиди какво ще се случи след това, аз останах сам със семейството си в България, където се намираше главното ни имущество. Мен ме изхвърлиха от фабриката и всичко беше конфискувано. Дъщеря ми, макар и само на 16-17 години, по-добре прецени ситуацията и влезе в редиците на съпротивата. През това време мен и цялото ми семейство безмерно ни измъчваха, за да съобщим мястото, където се укриваше тя, място, което и ние не знаехме. Малтретираха ме в много полицейски участъци, докато накрая попаднах в лагера Сомовит, където събираха евреи, за да ги депортират в Аушвиц. Ние гладувахме, но това не беше лагер за изстребление. През февруари 1944 г. дъщеря ми бе открита по предателство в своето скривалище и разстреляна заедно с всички живеещи в тази къща, между тях и едно двегодишно дете. Жена ми се разболя и умря през юни 1945 г. от инсулт. (...)

Докато бях в Сомовит, носех със себе си малко багаж, който можах да взема, и там именно се намираше едно томче със стихотворенията на Яворов, когото изключително ценях и ми беше любим, колкото Хайне. За да прогоня грижите си и да не мисля постоянно за изстребление и смърт, започнах да превеждам някои от стихотворенията - и ето че не беше толкова трудно. В лагера се намираше едно немско семейство на име Янцен, и двамата художници, завършили Мюнхенската художествена академия. Те прочетоха моите преводи и ме поощриха да продължавам, тъй като според тях притежавам талант за това и се справям нелюбо. Така се родиха преводите, които са публикувани в книгата, която Ви изпратих. (...)

Преди четири години се реших отново да видя България, защото случайно и изненадващо открих в сп. "Славяни" една прекрасна рецензия за моите преводи, както и много хвалебствени изказвания за тях в българския печат в Израел. Тукашният български консул ме покани и ме поощри да навестя България, за да видя гробовете на първата ми жена и на дъщеря ми. Така се стигна до първото мое посещение, по време на което редакторът на сп. "Славяни" ми внуши идеята да превода и други стихотворения на Яворов, които липсват в моя